

COMPRA, LEE, DIFON

La Veritat nº 113

(octubre de 2023)

“Es prepara el X Congrés Mundial Obert de la IV Internacional”

Sequera: crònica d'un desastre anunciat

Seria descobrir la pólvora dir que la sequera no és un fenomen nou al nostre país. Una tercera part de la península pateix periòdiques sequeres. Tot i que és molt probable que les mudances climàtiques, agreujades a més per “el Nen” -fenomen atmosfèric causat per l'escalfament gradual de l'oceà Pacífic-, fan que aquestes siguin més freqüents i tendeixin a ser més fortes en el futur.

Però la qüestió a estudiar és com l'ésser humà, dominant la natura, busca pal·liar aquests fenòmens.

Si ens fixem en l'evolució del nivell de l'aigua als pantans veiem que realment la dinàmica ha estat equivalent a la d'anys anteriors. No obstant això, el nivell del qual partíem a principis de l'any 2022 era molt més baix. El canvi de tendència el trobem l'any 2021 amb el buidatge provocat intencionalment. Els pantans estaven tan plens com en anys anteriors, però en unes poques setmanes el seu nivell va descendir enormement per situar-se uns 6.000 hm3 per sota de la mitjana.

En aquell estiu, les elèctriques Naturgy i Iberdrola van buidar bruscament els embassaments gallecs de Cenza, As Portas, Belesar i Salas. En poques setmanes el nivell de l'aigua va baixar en més d'un 70%. El febrer de 2022 la Xunta va decidir sancionar les dues empreses, així com la Confederació Hidrogràfica del Miño-Sil per un total de 200.000 euros, per “mala praxi”, no haver-ho comunicat “de manera oficial” i per fer-ho “en un moment atípic” sense “cap condició que propiciara” el seu buidatge. Aquest buidatge s'ha tornat a repetir aquest mateix estiu. Fora de Galícia, es va fer el mateix procés. Les multes a les elèctriques pel buidatge són irrisionables, sobretot tenint en compte el benefici que els ha suposat.

Què guanyaven les elèctriques en buidar els embassaments? En benefici dels especuladors, l'alt preu de l'energia pren en compte el que costa produir-la amb els mitjans més costosos i fins i tot el cost dels futurs borsaris i hi ha una diferència bastant gran entre el cost de produir-la i el preu al qual es ven. Les més beneficiades per aquesta situació són les companyies que exploten l'energia nuclear i la hidroelèctrica. Les elèctriques, en buidar els embassaments, el que estaven fent és aprofitar al màxim la seva generació d'energia per intentar treure el màxim benefici.

La qüestió de la falta d'aigua ha estat una preocupació per a generacions passades i fins i tot ha obligat diferents governs a intentar prendre mesures. Sense buscar en la història més llunyana podem prendre com a referència el que es va fer fa un segle.

La dictadura de Primo de Rivera (1923-1930) va justificar el seu caràcter amb un intent de desenvolupar el país amb el suport de la burgesia en un primer moment, en particular la burgesia catalana. Entre altres mesures, va impulsar la creació de Confederacions Hidrogràfiques per Reial Decret de 5 de març de 1926, amb l'objectiu d'explotar de forma coordinada el potencial hidràulic del país, considerant l'aigua com un “bé públic” fent pagar als ciutadans un simple cànon, pla que va ser desenvolupat posteriorment per la II República. La construcció de pantans amb Franco tenia aquesta base. Ja llavors, els interessos d'elèctriques públiques com Enher estaven per sobre d'altres interessos menors, representats en les Confederacions Hidrogràfiques. Avui, seguim així. La Confederació Hidrogràfica del Miño-Sil ha estat sancionada amb les elèctriques a les quals serveix.

Aquest problema s'ha agreujat amb la

privatització de les elèctriques, que va culminar amb la polèmica de qui havia d'entregar el control d'Endesa, gran elèctrica privatitzada, propugnant el PP que s'entregués a una multinacional alemanya perquè no quedés en mans de catalans... i va acabar en mans d'italians.

Sobre aquesta base totalment privatitzada, la “regionalització del país” després de la Constitució de 1978, ha estat un element d'enfrontament continuat entre les regions, enfrontament impulsat per la Monarquia i les seves institucions, enfrontament de vegades amplificat pels governs de torn. Els Ajuntaments tenen les competències sobre l'abastament d'aigua potable i el clavegueram en l'àmbit municipal. Per tant, tenen la responsabilitat sobre tot el que passa a la xarxa, com per exemple sobre la reparació de fuites i el control dels consums d'aigua urbana. Els municipis han defugit les seves funcions en matèria d'aigua. Sense fer un balanç detallat és bo analitzar el que ha passat aquests darrers quinze anys, en particular a Catalunya (que, juntament amb Andalusia, és la més afectada per l'actual sequera).

Declaració d'estat d'emergència per sequera

L'1 de febrer el Govern de la Generalitat declara l'emergència per sequera a Barcelona i Girona (un total de 202 municipis, 6 milions d'habitants), la qual cosa implica una reducció del consum a 200 litres per habitant, més una reducció substancial per a la indústria, els serveis i l'agricultura/ramaderia... és a dir, mesures de restricció del consum, per tant de la vida econòmica i les necessitats socials.

El Conseller d'Acció Climàtica de la Generalitat, David Mascort, i Samuel Reyes (director de l'ACA, Agència Catalana de

Campanya d'extensió i subscripcions a aquesta Carta Setmanal

Si no la reps, et convidem a que la rebis cada setmana. Si la reps, et proposem que subscriquis a altres companyies i companys als quals pugui interessar.

L'elaboració i enviament d'aquesta Carta comporta algunes despeses. El POSI, que l'edita, no té ni vol subvencions, tota la seva activitat i les seves publicacions són finançades exclusivament per treballadores i treballadors, que volen recolzar, en aquest cas, la publicació de la Carta Setmanal. Demanem un suport de 5 EUROS a l'any, o més si us sembla.

Per rebre-la, envia un correu electrònic a: inforposi@gmail.com o entra a la nostra Web: <http://www.posicuarta.org>

Nostre compte corrent en La Caixa és: 2100 2812 51 0200071314. Indicant: Recolzo Carta Setmanal

POSI

Partido Obrero Socialista Internacionalista
Sección en España de la IV Internacional

Carrer Desengaño, 12 (1º 3A). 28004 - Madrid
Teléfono: 91 522 23 56 - Fax: 91 521 72 01
<http://www.posicuarta.org>
Busca'ns en Twitter: @posicuarta

l'Aigua) van rebutjar la proposta d'interconnexió per via d'urgència de la Xarxa d'Aigües de l'Ebre al Camp de Tarragona i a les aigües del Ter i Llobregat amb l'àrea metropolitana de Barcelona, que està al 16,5 per cent de la seva capacitat (gestionada per l'empresa pública ATL).

En els últims mesos, després de l'explo-tació a fons de les dessalinitzadores en funcio-nament i l'explo-tació d'aigües residuals i freàtiques, Barcelona s'abasteix al 55 per cent de les seves necessitats (la qual cosa segons el Govern ha permès retardar en 15 mesos el pla d'urgència).

El Govern va elaborar un Pla 2022-2027 per pal·liar la sequera. Pla que es basava més en l'estalvi que en la recerca de noves fonts. La interconnexió amb l'Ebre era la proposta de quatre col·legis professionals (enginyers, arquitectes...). Una qüestió en-carà per debatre, perquè cal tenir en comp-te també el retrocés del delta de l'Ebre per manca d'aportacions de sediments.

Les Corts d'Aragó, el mateix 1 de fe-brer, van votar contra el mínim transvasa-ment d'aigües a Catalunya. Qüestió mera-ment política, per l'enfrontament interco-munitari originat pel Règim. L'actual presi-dent d'Aragó ha arribat a declarar que a l'Aragó ningú parla català! (el que és fals).

El Govern (de composició ERC) ha demanat al Govern central que busqui so-lucions. La mediació del Govern central ha implicat el compromís de traure aigua per vaixell de la dessalinitzadora de Sagunt (a València) que ara només treballa al 10 per cent de la seua capacitat -mesura esta d'últim recurs-. La Generalitat de València ha acceptat la proposta, encara que cal tindre en compte que la dessalinitzadora de Sagunt és de propietat estatal. En tot cas, hi ha països sencers, com l'Aràbia Saudita, que se subministren, per a consum i per a reg, amb dessalinitzadores.

"No hem après res de la sequera de 2008"

Josep Maria Bargallo, mitjà agricultor de la Ribera de l'Ebre va declarar això a La Vanguardia el 5 de febrer.

En efecte, la sequera del 2007/8 va por-tar la Generalitat a l'elaboració d'un Pla 2009/2015, que implicava una forta inversió en dessalinitzadores, aprofitament d'aigües residuals i freàtiques i possibles intercon-neccions. Però el maig del 2008 va ploure abundantment i el pla es va abandonar. Dirigents del PSOE acusen la Generalitat d'interessar-se només pel procés d'Indepen-dència. El Govern de la Generalitat respon que Catalunya té un dèficit fiscal de 22.000 milions per any i no poden invertir.

El cas és que la sequera actual i el que permet preveure mostra que calia un pla semblant. Pere Aragonès recupera part d'aquell pla: preveu grans inversions per ampliar la dessalinitzadora del Prat, de Tordera i construir-ne d'altres com en Cunit i Blanes i per això demana permís al govern central i a la Comissió Europea per superar el sostre del deute.

A això s'afegeix que més de 200 mu-nicipis de Catalunya perden un percentat-ge elevadíssim d'aigua pel deteriorament de les infraestructures de conducció. Només el 7 % dels municipis de Catalunya, els de més de 20.000 habitants, estan obli-gats a comptar amb un Pla Municipal per Sequera i, d'aquests, només 1 de cada 4 el tenen activat.

Els Ajuntaments tenen les competències sobre l'abastament d'aigua potable i el clavegueram en l'àmbit municipal. Per tant, tenen la responsabilitat sobre tot el que pas-sa a la xarxa, com per exemple sobre la reparació de fuites i el control dels consums d'aigua urbans. Com a institucions econò-micament asfixiades i al servei de partic

lars, els municipis han defugit les seves funcions en matèria d'aigua.

Catalunya és una de les zones del món amb més gestió privada de l'aigua: el 78 % de la població és abastada per operadors privats. Tots els contractes amb operadors privats contenen inversions per a la millora del rendiment de les xarxes que s'imputen a la tarifa de l'aigua. Ara, amb diners públics, paguem el que no s'ha fiscalitzat als operadors privats que, durant dècades, s'han embutxacat milions d'euros a costa d'un servei essencial.

Caldria dir en conseqüència que no fal-ta aigua. Efectivament, estan damunt la taula tots els instruments per cobrir la se-quera. Alhora, si atenem a la tendència que aquesta sequera marca, que respon amb els fets a escala mundial, cal, almenys, apli-car part del pla abandonat i en part recupe-rat. Però, a diferència de les declaracions demagògiques sobre la sequera, el que re-soldria el problema ja no és per a ells una necessitat prioritària.

L'urgent són les inversions en la indús-tria, en serveis de primera necessitat, que per principi han de ser públics, com la sa-nitat i l'educació. Darrere de la demagògia amb la sequera s'oculta un enorme pla per privatitzar completament el servei de sub-ministrament d'aigües i fer pagar a la po-blació, si a això s'hi afegeix l'anarquia in-terregional, el plat està servit per a qualsevol demagògia, ja sigui centralista o falsament ecològica, per acusar la població de "con-sumisme i malbaratament"

La lluita per la sobirania de Catalunya és inseparable de la lluita per la sobirania de tots els pobles contra la Monarquia per establir relacions de fraternitat i col·labora-ció, inseparable de la lluita contra la priva-tització dels serveis públics com l'aigua.

Els nostres compromisos...

¡Por la amnistía!
200 primeras firmas

www.posicuarta.org